संस्कृतभारती पत्राचार - परिचयः

द्वितीयः वर्गः

रामानुज् पाण्डेयः

४ सौर कार्तिक १९४२ - २६ अक्तूबर २०२०

©साकल्यं कृते

अनुक्रमणिका

1. मङ्गलम्
2. कर्मणि भूतकालः प्रयोगः
3. कर्मणि भूतकृदन्ताः
4. कर्मणि लोट् प्रयोगः
5. सन्धयः
6. अनुवादपद्धतिः

सरस्वत्यै नमः

सम्बोधन नमः + तुभ्यम् सम्बोधन सम्बोधन

सरस्वति नमस्तुभ्यं वरदे कामरूपिणि ।

विद्या + आरम्भम् सिद्धिः + भवतु मम

विद्यारम्भं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ॥

अनुक्रमणिका

1 मङ्गलम्
2 कर्मणि भूतकालः प्रयोगः
3 कर्मणि भूतकृदन्ताः
4 कर्मणि लोट् प्रयोगः
5 सन्धयः
6 अनुवादपद्धतिः

कर्मणि भूतकालः प्रयोगः

■ नामपदम् ■ क्रियापदम्

- कर्मणि भूतकालः
  - परस्मैपदी - (पठ्) →
    - प्रथमपुरुषः → अपठ्यत, अपठ्येताम्, अपठ्यन्त
    - मध्यमपुरुषः → अपठ्यथाः, अपठ्येथाम्, अपठ्यध्वम्
    - उत्तमपुरुषः → अपठ्ये, अपठ्यावहि, अपठ्यामहि
  - आत्मनेपदी - (वन्द्) →
    - प्रथमपुरुषः → अवन्द्यत, अवन्द्येताम्, अवन्द्यन्त
    - मध्यमपुरुषः → अवन्द्यथाः, अवन्द्येथाम्, अवन्द्यध्वम्
    - उत्तमपुरुषः → अवन्द्ये, अवन्द्यावहि, अवन्द्यामहि

अनुक्रमणिका

1 मङ्गलम्

2 कर्मणि भूतकालः प्रयोगः

3 कर्मणि भूतकृदन्ताः

4 कर्मणि लोट् प्रयोगः

5 सन्धयः

6 अनुवादपद्धतिः

क्त प्रत्ययः

■ कर्ता ■ कर्म ■ क्रिया

धातुः (पठ्) → क्त प्रत्ययः (त) → पुंलिङ्गः (पठितः)

धातुः (पठ्) → क्त प्रत्ययः (त) → स्त्रीलिङ्गः (पठिता)

धातुः (पठ्) → क्त प्रत्ययः (त) → नपुंसकलिङ्गः (पठितम्)

कर्तरि भूतप्रयोगः	कर्तरि भूतकृदन्तप्रयोगः	कर्मणि भूतप्रयोगः	कर्मणि भूतकृदन्तप्रयोगः
सः पाठम् अपठत्	सः पाठं पठितवान्	तेन पाठः अपठ्यत	तेन पाठः पठितः
बालकः शालाम् अगच्छत्	बालकः शालां गतवान्	बालकेन शाला अगम्यत	बालकेन शाला गता

क्त प्रत्ययः

■ कर्ता ■ कर्म ■ क्रिया

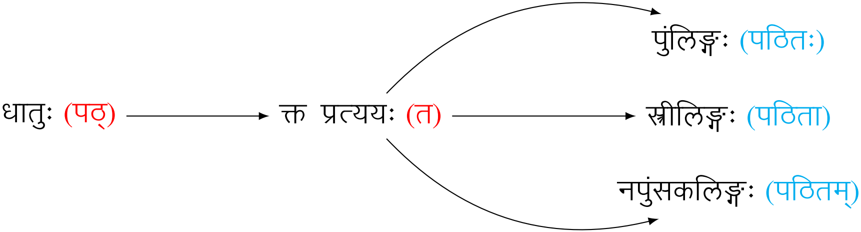

कर्तरि भूतप्रयोगः	कर्तरि भूतकृदन्तप्रयोगः	कर्मणि भूतप्रयोगः	कर्मणि भूतकृदन्तप्रयोगः
सः पाठम् अपठत्	सः पाठं पठितवान्	तेन पाठः अपठ्यत	तेन पाठः पठितः
बालकः शालाम् अगच्छत्	बालकः शालां गतवान्	बालकेन शाला अगम्यत	बालकेन शाला गता

क्त प्रत्ययः

■ कर्ता ■ कर्म ■ क्रिया

धातुः (पठ्) → क्त प्रत्ययः (त) →

- पुंलिङ्गः (पठितः)
- स्त्रीलिङ्गः (पठिता)
- नपुंसकलिङ्गः (पठितम्)

कर्तरि भूतप्रयोगः	कर्तरि भूतकृदन्तप्रयोगः	कर्मणि भूतप्रयोगः	कर्मणि भूतकृदन्तप्रयोगः
सः पाठम् अपठत्	सः पाठं पठितवान्	तेन पाठः अपठ्यत	तेन पाठः पठितः
बालकः शालाम् अगच्छत्	बालकः शालां गतवान्	बालकेन शाला अगम्यत	बालकेन शाला गता

क्त प्रत्ययः

कर्ता कर्म क्रिया

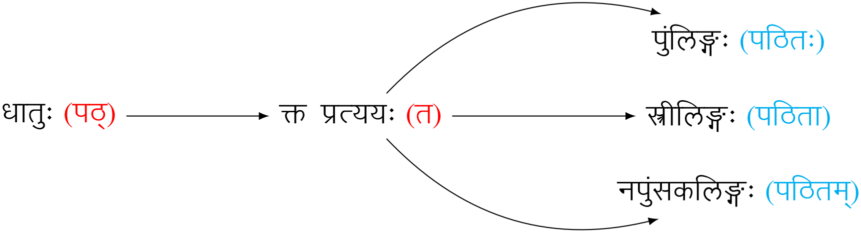

कर्तरि भूतप्रयोगः	कर्तरि भूतकृदन्तप्रयोगः	कर्मणि भूतप्रयोगः	कर्मणि भूतकृदन्तप्रयोगः
सः पाठम् अपठत्	सः पाठं पठितवान्	तेन पाठः अपठ्यत	तेन पाठः पठितः
बालकः शालाम् अगच्छत्	बालकः शालां गतवान्	बालकेन शाला अगम्यत	बालकेन शाला गता

अनुक्रमणिका

1 मङ्गलम्
2 कर्मणि भूतकालः प्रयोगः
3 कर्मणि भूतकृदन्ताः
4 कर्मणि लोट् प्रयोगः
5 सन्धयः
6 अनुवादपद्धतिः

कर्मणि लोट् प्रयोगः

■ नामपदम् ■ क्रियापदम्

कर्मणि लोट् → पठ्

- → प्रथमपुरुषः → पठ्यताम्, पठ्येताम्, पठ्यन्ताम्
- → मध्यमपुरुषः → पठ्यस्व, पठ्येथाम्, पठ्यध्वम्
- → उत्तमपुरुषः → पठ्यै, पठ्यावहै, पठ्यामहै

- Passive verb uses for लोट् in second and third person is rare.
- Since verb form in कर्मणि is only one type now not showing both पदी ।
- In case of आत्मनेपदी change is very small in कर्तरि to कर्मणि, as वन्दताम् -> वन्द्यताम्, ईक्षताम् -> ईक्ष्यताम्
- In कर्तरि -- पठतु -> पठ्यताम्, लिखतु -> लिख्यताम् ।

कर्मणि लोट् प्रयोगः

■ नामपदम् ■ क्रियापदम्

कर्मणि लोट् → पठ्

- प्रथमपुरुषः → पठ्यताम्, पठ्येताम्, पठ्यन्ताम्
- मध्यमपुरुषः → पठ्यस्व, पठ्येथाम्, पठ्यध्वम्
- उत्तमपुरुषः → पठ्यै, पठ्यावहै, पठ्यामहै

- Passive verb uses for लोट् in second and third person is rare.
- Since verb form in कर्मणि is only one type now not showing both पदी ।
- In case of आत्मनेपदी change is very small in कर्तरि to कर्मणि, as वन्दताम् -> वन्द्यताम्, ईक्षताम् -> ईक्ष्यताम्
- In कर्तरि -- पठतु -> पठ्यताम्, लिखतु -> लिख्यताम् ।

कर्मणि लोट् प्रयोगः

■ नामपदम् ■ क्रियापदम्

कर्मणि लोट् → पठ्

- पठ् → प्रथमपुरुषः → पठ्यताम्, पठ्येताम्, पठ्यन्ताम्
- पठ् → मध्यमपुरुषः → पठ्यस्व, पठ्येथाम्, पठ्यध्वम्
- पठ् → उत्तमपुरुषः → पठ्यै, पठ्यावहै, पठ्यामहै

- Passive verb uses for लोट् in second and third person is rare.
- Since verb form in कर्मणि is only one type now not showing both पदी ।
- In case of आत्मनेपदी change is very small in कर्तरि to कर्मणि, as वन्दताम् -> वन्द्यताम्, ईक्षताम् -> ईक्ष्यताम्
- In कर्तरि -- पठतु -> पठ्यताम्, लिखतु -> लिख्यताम् ।

कर्मणि लोट् प्रयोगः

■ नामपदम् ■ क्रियापदम्

कर्मणि लोट् → पठ्

- प्रथमपुरुषः → पठ्यताम्, पठ्येताम्, पठ्यन्ताम्
- मध्यमपुरुषः → पठ्यस्व, पठ्येथाम्, पठ्यध्वम्
- उत्तमपुरुषः → पठ्यै, पठ्यावहै, पठ्यामहै

- Passive verb uses for लोट् in second and third person is rare.
- Since verb form in कर्मणि is only one type now not showing both पदी ।
- In case of आत्मनेपदी change is very small in कर्तरि to कर्मणि, as वन्दताम् -> वन्द्यताम्, ईक्षताम् -> ईक्ष्यताम्
- In कर्तरि -- पठतु -> पठ्यताम्, लिखतु -> लिख्यताम् ।

कर्मणि लोट् प्रयोगः

■ नामपदम् ■ क्रियापदम्

कर्मणि लोट् -> पठ्

- पठ् -> प्रथमपुरुषः -> पठ्यताम्, पठ्येताम्, पठ्यन्ताम्
- पठ् -> मध्यमपुरुषः -> पठ्यस्व, पठ्येथाम्, पठ्यध्वम्
- पठ् -> उत्तमपुरुषः -> पठ्यै, पठ्यावहै, पठ्यामहै

- Passive verb uses for लोट् in second and third person is rare.
- Since verb form in कर्मणि is only one type now not showing both पदी ।
- In case of आत्मनेपदी change is very small in कर्तरि to कर्मणि, as वन्दताम् -> वन्द्यताम्, ईक्षताम् -> ईक्ष्यताम्
- In कर्तरि -- पठतु -> पठ्यताम्, लिखतु -> लिख्यताम् ।

अनुक्रमणिका

1 मङ्गलम्

2 कर्मणि भूतकालः प्रयोगः

3 कर्मणि भूतकृदन्ताः

4 कर्मणि लोट् प्रयोगः

5 सन्धयः

6 अनुवादपद्धतिः

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धयः

- When two word are pronunced without gap, in last letter of first word and first letter of second word some times some change happens. This is called सन्धिः means joining.
- अत्र + एव = (अ + त् + र् + अ) + (ए + व् + अ) = अत्रैव (अ + त् + र् + ऐ + व् + अ) ।
- चतुर् + मुखः = चतुर्मुखः Is सन्धिः अस्ति? (च् + अ + त् + उ + र्) + (म् + उ + ख् + अः) = च् + अ + त् + उ + र् + म् + उ + ख् + अः । विकारः अस्ति वा ?
- If so, then if we pause after a word सन्धिः disappears ? Yes, except cases where it is mandatory.
- Are the two words become one after joining ? No, they remain two saparate words, word joining is called समासः ।

सन्धिप्रकाराः

प्रथमशब्दस्य अन्तिमः वर्णः	द्वितीयशब्दस्य प्रथमः वर्णः	सन्धिप्रकारः
स्वरः	स्वरः	स्वरसन्धिः
स्वरः	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	स्वरः	व्यञ्जनसन्धिः
विसर्गः	व्यञ्जनम्	विसर्गसन्धिः
विसर्गः	स्वरः	विसर्गसन्धिः

सन्धिप्रकाराः

प्रथमशब्दस्य अन्तिमः वर्णः	द्वितीयशब्दस्य प्रथमः वर्णः	सन्धिप्रकारः
स्वरः	स्वरः	स्वरसन्धिः
स्वरः	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	स्वरः	व्यञ्जनसन्धिः
विसर्गः	व्यञ्जनम्	विसर्गसन्धिः
विसर्गः	स्वरः	विसर्गसन्धिः

सन्धिप्रकाराः

प्रथमशब्दस्य अन्तिमः वर्णः	द्वितीयशब्दस्य प्रथमः वर्णः	सन्धिप्रकारः
स्वरः	स्वरः	स्वरसन्धिः
स्वरः	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	स्वरः	व्यञ्जनसन्धिः
विसर्गः	व्यञ्जनम्	विसर्गसन्धिः
विसर्गः	स्वरः	विसर्गसन्धिः

सन्धिप्रकाराः

प्रथमशब्दस्य अन्तिमः वर्णः	द्वितीयशब्दस्य प्रथमः वर्णः	सन्धिप्रकारः
स्वरः	स्वरः	स्वरसन्धिः
स्वरः	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	स्वरः	व्यञ्जनसन्धिः
विसर्गः	व्यञ्जनम्	विसर्गसन्धिः
विसर्गः	स्वरः	विसर्गसन्धिः

सन्धिप्रकाराः

प्रथमशब्दस्य अन्तिमः वर्णः	द्वितीयशब्दस्य प्रथमः वर्णः	सन्धिप्रकारः
स्वरः	स्वरः	स्वरसन्धिः
स्वरः	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	स्वरः	व्यञ्जनसन्धिः
विसर्गः	व्यञ्जनम्	विसर्गसन्धिः
विसर्गः	स्वरः	विसर्गसन्धिः

सन्धिप्रकाराः

प्रथमशब्दस्य अन्तिमः वर्णः	द्वितीयशब्दस्य प्रथमः वर्णः	सन्धिप्रकारः
स्वरः	स्वरः	स्वरसन्धिः
स्वरः	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	स्वरः	व्यञ्जनसन्धिः
विसर्गः	व्यञ्जनम्	विसर्गसन्धिः
विसर्गः	स्वरः	विसर्गसन्धिः

सन्धिप्रकाराः

प्रथमशब्दस्य अन्तिमः वर्णः	द्वितीयशब्दस्य प्रथमः वर्णः	सन्धिप्रकारः
स्वरः	स्वरः	स्वरसन्धिः
स्वरः	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	व्यञ्जनम्	व्यञ्जनसन्धिः
व्यञ्जनम्	स्वरः	व्यञ्जनसन्धिः
विसर्गः	व्यञ्जनम्	विसर्गसन्धिः
विसर्गः	स्वरः	विसर्गसन्धिः

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

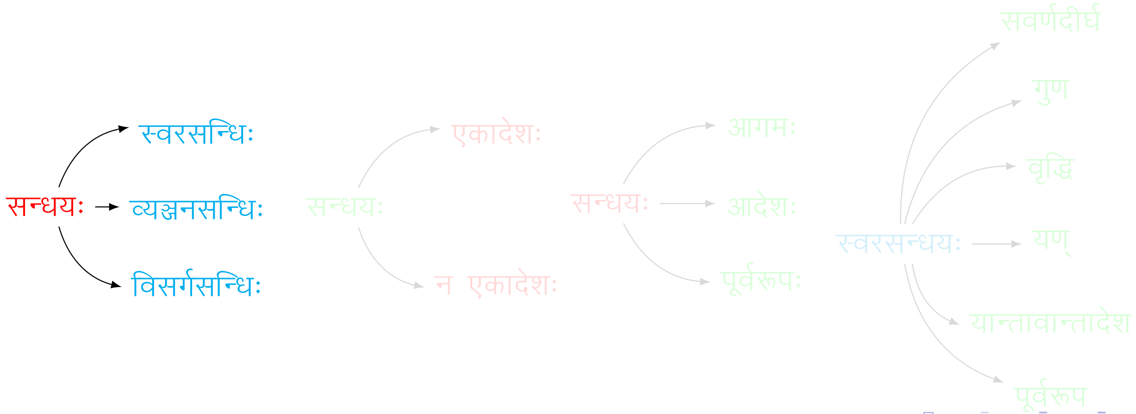

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

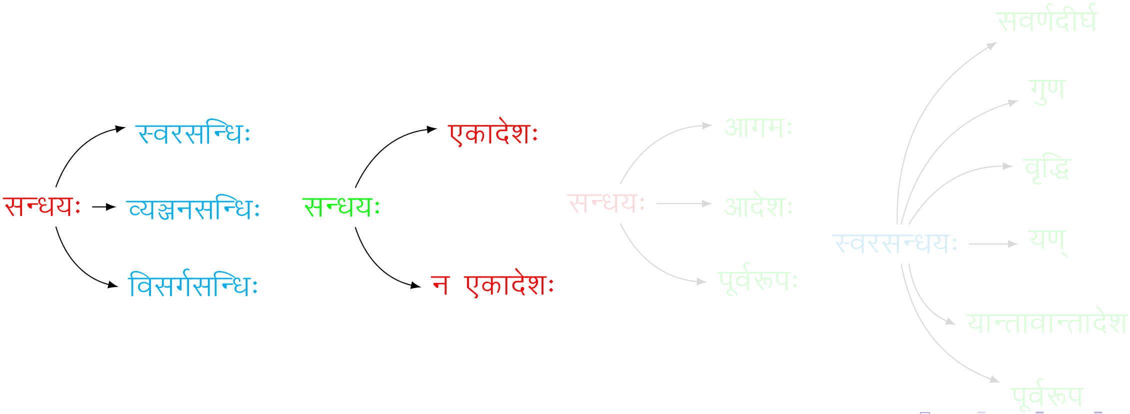

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

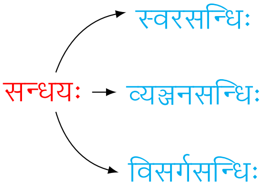

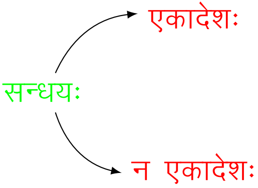

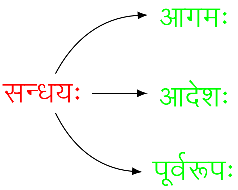

सन्धिप्रकाराः ...

- आदेशः (शत्रुवत् आदेशः) New letter replaces old letters.
- आगमः (मित्रवत् आगमः), New letter sits with old letters.
- एकादेशः, at place of both letters only single letter replacement.
- पूर्वरूपः, Where सन्धिः is applicable but doesnt happen.

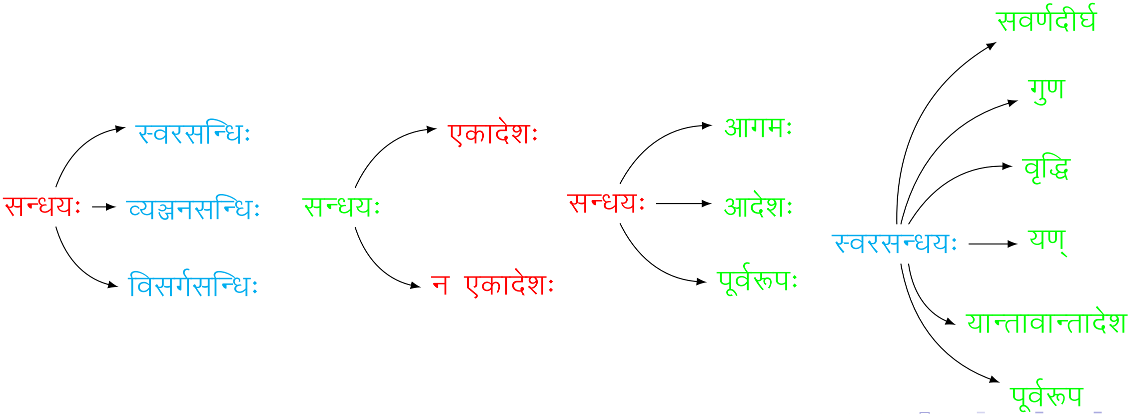

सवर्णदीर्घसन्धिः

- सवर्ण, Simliar sounding letters.
- दीर्घ, 2 मात्रा स्वरः
- This is एकादेशः सन्धिः, at place of both letters only single letter replacement.

	अ/आ	इ/ई	उ/ऊ	ऋ/ॠ/ऌ	ए	ऐ	ओ	औ
अ/आ	आ							
इ/ई		ई						
उ/ऊ			ऊ					
ऋ/ॠ/ऌ				ॠ				
ए								
ऐ								
ओ								
औ								

सवर्णदीर्घसन्धिः

- सवर्ण, Simliar sounding letters.
- दीर्घ, 2 मात्रा स्वरः
- This is एकादेशः सन्धिः, at place of both letters only single letter replacement.

	अ/आ	इ/ई	उ/ऊ	ऋ/ॠ/ऌ	ए	ऐ	ओ	औ
अ/आ	आ							
इ/ई		ई						
उ/ऊ			ऊ					
ऋ/ॠ/ऌ				ॠ				
ए								
ऐ								
ओ								
औ								

सवर्णदीर्घसन्धिः

- सवर्ण, Simliar sounding letters.
- दीर्घ, 2 मात्रा स्वरः
- This is एकादेशः सन्धिः, at place of both letters only single letter replacement.

	अ/आ	इ/ई	उ/ऊ	ऋ/ॠ/ऌ	ए	ऐ	ओ	औ
अ/आ	आ							
इ/ई		ई						
उ/ऊ			ऊ					
ऋ/ॠ/ऌ				ॠ				
ए								
ऐ								
ओ								
औ								

सवर्णदीर्घसन्धिः

- सवर्ण, Simliar sounding letters.
- दीर्घ, 2 मात्रा स्वरः
- This is एकादेशः सन्धिः, at place of both letters only single letter replacement.

	अ/आ	इ/ई	उ/ऊ	ऋ/ॠ/ऌ	ए	ऐ	ओ	औ
अ/आ	आ							
इ/ई		ई						
उ/ऊ			ऊ					
ऋ/ॠ/ऌ				ॠ				
ए								
ऐ								
ओ								
औ								

सवर्णदीर्घसन्धिः

- सवर्ण, Simliar sounding letters.
- दीर्घ, 2 मात्रा स्वरः
- This is एकादेशः सन्धिः, at place of both letters only single letter replacement.

	अ/आ	इ/ई	उ/ऊ	ऋ/ॠ/ऌ	ए	ऐ	ओ	औ
अ/आ	आ							
इ/ई		ई						
उ/ऊ			ऊ					
ऋ/ॠ/ऌ				ॠ				
ए								
ऐ								
ओ								
औ								

सन्ध्यभ्यासः

- Once you understand how change is happening then you have to see words to figureout if they can be splitted.
- Joining and Splitting are two aspects of सन्धिः ।

पूर्व + पर वर्णौ	विच्छेदः	After सन्धिः
दैत्य + अरिः	(द्+ऐ+त्+य्+अ) + (अ+र्+इ+ ःः)	दैत्यारिः - द् +ऐ+त्+य्+आ+र्+इ+ ःः
विद्या + आलयः	(व्+इ+द्+य्+आ) + (आ+ल्+अ+य्+अ+ ःः)	विद्यालयः-व्+इ+द्+य्+आ+ल्+अ+य्+अ+ ःः

सन्ध्यभ्यासः

- Once you understand how change is happening then you have to see words to figureout if they can be splitted.
- Joining and Splitting are two aspects of सन्धिः ।

पूर्व + पर वर्णौ	विच्छेदः	After सन्धिः
दैत्य + अरिः	(द्+ऐ+त्+य्+अ) + (अ+र्+इ+ ःः)	दैत्यारिः - द् +ऐ+त्+य्+आ+र्+इ+ ःः
विद्या + आलयः	(व्+इ+द्+य्+आ) + (आ+ल्+अ+य्+अ+ ःः)	विद्यालयः-व्+इ+द्+य्+आ+ल्+अ+य्+अ+ ःः

सन्ध्यभ्यासः

- Once you understand how change is happening then you have to see words to figureout if they can be splitted.
- Joining and Splitting are two aspects of सन्धिः ।

पूर्व + पर वर्णौ	विच्छेदः	After सन्धिः
दैत्य + अरिः	(द्+ऐ+त्+य्+अ) + (अ+र्+इ+ ः)	दैत्यारिः - द् +ऐ+त्+य्+आ+र्+इ+ ः
विद्या + आलयः	(व्+इ+द्+य्+आ) + (आ+ल्+अ+य्+अ+ ः)	विद्यालयः-व्+इ+द्+य्+आ+ल्+अ+य्+अ+ ः

सन्ध्यभ्यासः

- Once you understand how change is happening then you have to see words to figureout if they can be splitted.
- Joining and Splitting are two aspects of सन्धिः ।

पूर्व + पर वर्णौ	विच्छेदः	After सन्धिः
दैत्य + अरिः	(द्+ऐ+त्+य्+अ) + (अ+र्+इ+ ः)	दैत्यारिः - द् +ऐ+त्+य्+आ+र्+इ+ ः
विद्या + आलयः	(व्+इ+द्+य्+आ) + (आ+ल्+अ+य्+अ+ ः)	विद्यालयः-व्+इ+द्+य्+आ+ल्+अ+य्+अ+ ः

अनुक्रमणिका

1 मङ्गलम्

2 कर्मणि भूतकालः प्रयोगः

3 कर्मणि भूतकृदन्ताः

4 कर्मणि लोट् प्रयोगः

5 सन्धयः

6 अनुवादपद्धतिः

अनुवादपद्धतिः

- Translation is rendering of thought from one to other language.
- Translation is of two types - **Literal and Purport**

अनुवादपद्धतिः

- Translation is rendering of thought from one to other language.
- Translation is of two types - **Literal and Purport**

अनुवादपद्धतिः

- Translation is rendering of thought from one to other language.
- Translation is of two types - **Literal and Purport**

अनुवादपद्धतिः

- Translation is rendering of thought from one to other language.
- Translation is of two types - **Literal and Purport**

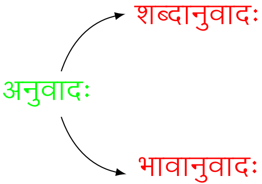

गृहकार्यम्

- Do exercise of Chapter 1 for सन्धिः and अनुवादः, 6, 7 and 8 grammar part.

अग्रिमा कक्ष्या -

- आगामी सोमवासरे ११ सौरकार्तिक - २ नवम्बर २०२०

धन्यवादाः

अग्रिमा कक्ष्या -

- आगामी सोमवासरे ११ सौरकार्तिक - २ नवम्बर २०२०

धन्यवादाः

अग्रिमा कक्ष्या -

- आगामी सोमवासरे ११ सौरकार्तिक - २ नवम्बर २०२०

धन्यवादाः